

kakor v slovenskih časopisih in na shodih, odkar imamo novi drž. šolski zakonik. Opozarjamo le na knjizico dr. Gregorca „Stara in nova šola“. Znano pa je tudi, da je koroški kmet, bodisi nemški ali slovenski, po ogromni večini nasprotnik šoli. In pri njem je agitacija za skrajšanje šolskega pouka vedno učinkovala. Nemški svobodomiselci so se taki agitaciji upirali. Kako je torej prišlo sedaj do preobrata?

Iz povedanega je jasno, da je imel kmetiško množico za seboj le tisti, ki je obetal skrajšanje šolskega obiska. Posledica je bila, da so napredujaki skoraj v vseh pristnih kmetijskih občinah izgubili mandate, ostali pa se jim majajo. Da si pridobe zopet vpliv in moč, so udarili sami na nazadojaško struno. Kaj je nemškim „fortschrittlerjem“ po mestih in trgih za kmetiško izobrazbo? Prav toliko kakor izvestnim činiteljem v krščansko-socialnih strankah. Kmeta potrebuje oba le za molzno kravo in za glasove pri velitvah. Mestni in trški sloji itak šolajo svoje otroke v ljudskih šolah kvečjemu do 12 leta, potem pa jih pošljejo v srednje in strokovne šole.

Novi nazadnjaški zakon bo najhuje udaril slovensko prebivalstvo, ki je vičinoma kmetiško. Ker so koroške šole itak kričeča nepravilnost, so se do sedaj v njih le najudarnejši otroci naučili v 6. letih razumevati pouk, ki je nemški. Šele zadnji dve leti, ko se je bil otroški duh razvil, so začeli samostojno misliti in svoje misli polagoma izražati v tujem jeziku, dasi okorno. Razentega je bilo v šolah, kjer so uvedene slovenske ure, mogoče šele v zadnjih dveh letih doseči, da so dobili otroci veselje do slovenske knjige. To vedo potrditi tudi tisti slovenski duhovniki, ki se požrtvovalno trudijo, da nauče pri krščanskem nauku slovenske otroke slovensko čitati. Prva leta se bavi veronauk itak le bolj z ustnim pripovedovanjem. Prav zadnji dve leti pa se je moglo uvesti čitanje slovenskega evangelija.

Z novim zakonom so se našli v objemu nemški napredujaki z nemškimi in slovenskimi krščanskimi socialci v potiskanju nižjih slojev v temo nevednosti. Resnično žalostno, da ne more biti bolj!

Zadnja hrvaška šola na Ogrskem.

Pod tem naslovom objavlja „Hrvatski Pokret“ članek, ki dokazuje postopno padanje hrvaškega življa na Ogrskem. To dejstvo pa je za Hrvate na Ogrskem v resnici katastrofalno. To pomenja, da Hrvatje na Ogrskem v nekoliko desetletjih — izginejo. Iz tega članka priobčujemo podatke. Na Ogrskem obstoji 25 odstotkov nemadarskih šol. In to: 3 in pol milijona Rumunov ima 2439 romunskih šol; 2 milijona Slovakov ima 467 slovaških šol; 2 milijona Nemcev 451 nemških šol; 400.000 Malorusov 66 maloruskih šol; 20.000 reških Italijanov 11 italijanskih šol in 30.000 ogrskih Hrvatov ima samo eno edino hrvaško šolo — zadnjo!

zanikrnosti, vzdihnem: „Ljubi dedek, pozabil sem, odpustite, preveč jo ljubim, zagledal sem se v njene vrline, in Bog mi je pričal, da sem pozabil na njeno obleko. Popraviti hočem, ljubi dedek, prosim vas odpuščanja, ne imejte srda name v svoji blagi duši!“ — „Že prav, ko te drugič obiščem, mora biti ta nedostatek v redu, zakaj od skrbnega negovanja tvoje Ma-e je odvisna tvoja sreča in bodočnost ter sreča mlade generacije! Z Bogom!“

In šel je... Meni pa je padla prva grenka kaplja spoznanja v srce.

V bolečinah sramote in kesanja sem tekel v prvo prodajalnico ter kupil svilnate robe za svojo miljenko. Skrivaj sem ji dal prikrjiti obleko in niti trpel nisem, da bi se sama oblekla — sam sem ji dal krilce nanjo, jo popel in pogledal, če ji lepo stoji. — Bil sem sicer hipno potolažen, sklenil pa sem že tisti dan, da mora imeti moja miljenka vsak mesec novo obleko. To se tudi vrši do današnjega dne.

Blizil se je konec julija. Živel sem s svojo Ma-o še dokaj srečno in zadovoljno. Dedkov nastop sem deloma že pozabil. Mlada ljubezen je plapolala v najinih srehih. — Lepo rejena je bila moja Ma-a in poleg tega — v blagoslovljenem stanu. Pričakovali smo vesellega iznenadenja vsakdan.

In res. Dne 8. julija na dan sv. Kilijana je bilo, ko mi je moja dražestna zaupno povedala, da pričakuje vsak čas trenutka, ko me osreči z očetovstvom. (Dalje.)

To je porazna statistika. Toliko poraznejša, ker ima 100.000 Madjarov na Hrvaškem 70 madjarskih šol.

Te šole so bile odprte pod raznimi madjarskimi režimi, a odpirajo jih tudi sedaj pod vlado Tomašić-Khuenovo. In tega bana podpira s svojo „pasivno rezistenco“ hrvaška „državno-pravna opozicija“ — Franko-furtimaši, ki z njimi simpatujejo tudi naši slovenski klerikalci! Enako z enakim!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registрована zadruga s omejenim jamstvom.

Promet do konca grudna K 367 629-97.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 li v pošt-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 2.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Srednješolski vestnik.

**** Ženske kot gimnazijski profesorji v Srbiji.** Srbsko naučno ministrstvo je izdalo naredbo, da se smejo na spodnjih gimnazijah za dečke nameščati tudi učiteljice z vseučiliškimi študijami. To svojo odredbo utemeljuje ministrstvo s tem, da vlada v Srbiji pomanjkanje moških učnih oseb.

**** Ruska gimnazija v Parizu.** V Parizu so otvorili prvi razred ruske gimnazije, ki se polagoma izpopolni v vseh osem razredov. Šolnina je določena na letnih 500 frankov. V Parizu živi 50.000 Rusov.

Učiteljski vestnik.

Solidarnosti in stikov je treba!

Celovec, Gorica, Ljubljana, Maribor — ta mesta so kraji, ki jih slovenski narod in slovensko učiteljstvo ne sme izpustiti nikdar izpred oči.

Stokrat in stokrat smo to že poudarjali, pa če bi še tolikokrat, ne bo to stvari v škodo. Saj so to kraji, kjer se izobražuje in vzgojuje slovensko učiteljstvo, saj so to temelji, ki sloni na njih slovensko šolstvo.

In če je morebiti komu vseeno kakršnokoli prihaja učiteljstvo iz teh vzgojevališč, ne sme biti to vseeno slovenskemu inteligentu, ki se količkaj zaveda, da je od dobrega učiteljstva zavisno dobro šolstvo in od dobrega šolstva takorekoč obstoj naroda.

In tu se moramo zopet spominjati besedi in kritike, ki jo je neki objektivni kritik napisal o razmerju slovenske inteligence do učiteljstva. Besede se glase: „Ideja samopomoči, ki je tako močno vzkliha v učiteljskih organizacijah, nam je pa tudi jaseen dokaz, da navzlic vsem trditvam učiteljstvo v boju za svoje interese vendar ni našlo v vodilnih krogih naroda zadostne opore, in da tudi ostala inteligenca ne sodeluje z njim v toliki meri, kakor to čujemo v navdušenih, premnogokrat od političkih interesov diktiranih govorih.“

Res je, iz tega bodrega spoznanja klije v nas ideja samopomoči, in le v obupu je iskati one gonilne moči, ki jo danes slovensko učiteljstvo nazivlje vztrajnost!

A ne samo slovenske inteligence, tudi slovenskega učiteljstva dolžnost je, da se vedno in vedno obrača tja, odkoder je izšlo in se vedno in vedno opozarja: ni li tam že izvira naše mizerije?

Da, da! Slovensko učiteljstvo je dolžno dati bodočim generacijam primernih direktiv. Brez primernih migljajev ni lahko dobiti pravih potov.

In ker je naš socialni položaj danes tako zamotan, da ga je že skoraj težko posameznemu učitelju samostojno rešiti, zato je pa še posebej dolžnost že zgodaj se seznanjati z razmerami in položajem!

Naš ideal bi bil, da bi naše učiteljsko dijaštvo pričelo iskati potov za medsebojno zblizanje, ki bi se potom njega resnejše in intenzivneje skupno pripravljajo za bodoče stanovsko delo.

Temu delu torej posvečamo in v ta namen otvarjamo zopet letos „Učiteljski vestnik“, da vsaj tem-lje pričnemo postavljati za svoje ideale. Marsikomu bodo stanovski migljaji, ki jih smo namenjeni podati, odpirali zavest in oči in, če smemo upati, nam prineso novega življenja.

Skupnosti v postopanju bi bilo potreba pa tudi za študij zagledelj, ker potem bi tudi iskali skupnosti in stika za uredneje pridobljenih idej, da bi se s posameznikom ne razkropile in porazgubile tudi ideje. Hočemo reči, da bi generacije istovrstnega tarsičaja tudi v bodoče kot učitelji iskale stika in delal-smotreno in skupno.

Če smo se skupno vzgojevali in vzgojili, je naša dolžnost tudi, da skupno delamo v smislu začrtanih potov!

Učiteljski konvikt.

Letnino za l. 1911. so plačali: tov. Julij Slapšak in tov. Angela Troštova iz Vodice; tov. Josip Topolovšek iz Turji pri Hrastniku. Hvala!

Mladinski spisi. Večkrat se čujejo pri-tožbe, da primanjkuje primeranih mladinskih spisov. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“ si prizadeva, da zamaši to vrzel in je izdalo tri prav lepe knjige, ki so jih spisali naši najboljši mladinski pisatelji: Gangl, Rape in Slapšak. Le škoda, da učiteljstvo premalo stori za razširjanje in razpečevanje te naše mladinske zaloge. Najmanj toliko izvodov vsake teh knjig bi morala imeti vsaka šola, kolikor ima razredov in oddelkov. Ko bi se držal vsak voditelj tega načela, bi bil prvi zvezek vseh treh pisateljev že lahko razprodan. Mlačnost in malobrižnost nekaterih voditeljev je pa kriva, da imamo še več knjig v zalogi, kakor smo jih pa razpečali. Tudi marsikatera družina bi nabavila te knjige svojim otrokom, če bi učiteljstvo ob ugodnih prilikah n. pr. pri roditeljskih sestankih, priporočalo staršem te naše krasne mladinske spise. S takim podrob-nim delom bi koristili narodu in konviktu. Torej, le na delo!

Književnost in umetnost.

„Glasbena Matica“ priredi v nedeljo, dne 15. t. m., svoj redni koncert. Na vzpo-redu so tudi skladbe dveh naših tovarišev, in sicer poje pevski zbor „Gl. Matica“ J u v a n -č e v e g a „Pastirja“ in 4 A d a m i č e v e skladbe: „V gozdu“, „Dekletce, podaj mi roko“, „V snegu“, „Petnajst let“. — To je častno za oba skladatelja in za ves stan!

*** Zvonček.** Izšla je prva številka XII. letnika tega našega izbornega mladinskega lista s to prelepo vsebno:

E. Gangl: Materi. Pesem. — 2. F. Zagore: Usmilite se ptičje! Vinjeta. — 3. Ivo Trošt: Učitelj Breznik. Povest. — 4. E. Gangl: Veselo potovanje. Pesem. — 5. Iv. A. Moji zajčki. Opis s podobo. — 6. Fran. Košir: Zgodbica o Komarjevem Jurju. Povest. — 7. E. Gangl: Zvezdica. Pesem. — 8. Drag. Humek: Majka pri-roda pripoveduje. Bajka s petim: podobami v barvotisku. — 9. G. S.: Novoletno voščilo. Podoba. — 10. Janko Legat: Novo leto siromakov. Povest. — 11. Milan Dolinar: Kresnice in kraj iz devete dež-le. Slo-venška pravljica. — 12. B. Gasperin: Črno kravo, molzo našo. Podoba v barvotisku. — 13. Peter Stergulca: Otroci pred 4000 leti. Poučni spis. — 14. Puškin-Stergulca: Zlato in jeklo. — 15. Pouk in zabava: E. Zagore: Rebus — Hrvaška. — Najstarejši mož na svetu. — Tri največje knjižnice. — Uglasbeni pesmi. — Kotiček gos-poda Doropoljskega. — V dvanajsto leto (s podobo v barvotisku).

Zvonček je dobil novo sliko na platnicah in nove inicialke, oboje krasno delo našega slikarja Gasparija. Zvonček ima v tej številki tudi originalne risbe tov. K. Humka, tov. B. Gasperina in tov. F. Zagorca. Lepše opremljenega mladinskega lista si ne moremo misliti. Naša mladina bo imela z njim največje veselje. Priporočajte in ši-rite Zvonček!

Co čte slovenská mládež. Tako je naslov članka, ki ga je spisal prof. dr. Lju-devit Pivko in ki so ga v svoji 353 št.v. z dne 24. decembra lanskega leta priobčile „Lidové Noviny“, največji in najugl-dnejši češki dnevnik na Moravskem. — Pivkov članek je informativnega značaja. Govori o po-četku naše mladinske literature, o njenem na-predku in razvoju ter slika njeno današnje stanje. Članek je pisan jedrnatno in pregledno ter imenuje vse ugle-dnejše naše mladinske pi-satelje in njihova dela. Dr. Pivko objavlja tudi dva prevoda, in sicer Palnakovo „Jezó malih“ in Črnejevga „Ludovikovega konja“, oba spisa iz „Zvončka“. Prof. Pivku moramo biti hvaležni, da je seznanil češko javnost z našo mladinsko književnostjo. Utegnemo celo ušakati, da se začne tamkaj bolj zanimati zanjo, nego se začne zanjo pri nas takozvana inteligenca. Čehi že vedo, kaj pomeni otroku knjiga, zato pa imajo bodočnost. Gl.

Politiški pregled.

*** Rekonstrukcija kabineta.** Ministrski predsednik baron Bienerth je predložil cesarju listo novega kabineta, ki jo je cesar sprejel. Novo ministstvo je sestavljeno tako-le: mini-strski predsednik baron Bienerth; minist-r za notranje zadeve grof Wickenburg; naučni mi-nister grof Štárgkh; justični minister dr. Hoebenburger; finančni minister dr. Robert Maier; minister za javna dela češki birokrat Marek; poljed-lski minister baron Wiedmann; domobranski minister Georgi; železniški mi-nister Poljak Glombinski in poljski minister krajcar prof. Zaleski. Mesto češkega in nem-škega ministra krajanja je ostalo nezas-deno. Novo ministstvo je skrajno birokratsko, reak-cionarno in nemško. Splošno sodijo, da mu je določeno le kratko življenje.

*** Avstrijski državni zbor je sklican** k prvi saji na torek, dne 17. t. m. Na dnevnem redu bodo vladne predloge glede proračunskega provizorija za leto 1911 in agnosci-ranje dosedaj še neagnosciranih oporekanih državnozbornih mandatov.

Kranjske vesti.

—r— **Iz šolske službe.** Namesto vpo-kojenega višjega rudarskega svetnika Josipa Koršiča je imenovan za krajnega šolskega nad-zornika obeh c. kr. rudarskih šol v Idriji višji upravitelj Franc Bouška.

—r— **V osmi činovni razred** je po-maknjen Ivan K r u l e c, c. kr. vadniški učitelj v Ljubljani.

Štajerske vesti.

—š— **Na Muti** smo priredili na Štefa-novo v poslopiju družbine šole veselico, ki je napolnila prostorno dvorano do zadnjega ko-tička. Opazili smo pri tej prireditvi mnogo do-mačinov in okoličanov, ki so bili prvokrat na slovenski veselici, pa gotovo niso bili tudi zad-njikat. Začetkom je govoril nadučitelj H r e n v poljudnem govoru o važnosti ljudskega štetja. Ko je omenil, da je bilo pri zadnjem ljudskem štetju blizu 1000 Nemcev in le 129 Slovencev, se je oglašil star in ugleden mož, češ, da on ne pozna na Muti niti deset pravih Nemcev.

—š— **Štajerski deželni šolski svet** je dovolil ustanovitev nemškega otroškega vrteca po Schulvereinu v Vojnku, tako poročajo nemški listi. Ali je ta otroški vrtec, ki ga obiskuje sicer samo deseterica povrh še slovenskih otrok, doslej obstojal brez oblastnega dovoljenja?

—š— **Učni tečaj za učiteljstvo.** Me-seca marca se vrši na moškem in ženskem učiteljskem v Gradcu po en tritedenski učni tečaj za dotične učitelje, oziroma učiteljice, ki se hočejo izveščati za poučevanje slabomnih. Udeležbo je treba naznaniti do 15. januarja okrajnim šolskim svetom.

Goriške vesti.

—g— **Goriški laški visokošolec** pri-rejajo po celi Furlaniji shode, na katerih go-vorijo o laškem vseučiliškem vprašanju; spre-jemajo na shodih resolucije, v katerih zahte-vajo laško vseučilišče v Trstu. Laški klerikalni lis „L' Eco“ prištevata te shode uspehom laške klerikalne stranke ter piše, kakor da bi pri-rejali one shode laški klerikalni visokošolec, o katerih pa do zadnjega časa nismo nič slišali na Goriškem.

Tržaške vesti.

—t— **Koliko je vredna obljuba av-strijskega naučnega ministra?** Našim čita-teljem je znano, da je minister Stürgkh v svojem govoru na interpelacijo dr. Rybsra slovesno izjavil, da bi s 1. januarjem 1911 na državni dekliški šoli v Trstu nameščena stalna podučiteljica za neobvezni slovenski pouk. Danes je trinajsti dan januarja 1911, a o novi slovenski učiteljici ni ne sluha ne duha, dasi je bilo mesto razpisano z nastopnim rokom 1. jan. 1911 in je dotični strošek v proračunu zagotovljen. Poročajo sicer na tržaškem namest-ništvu, da smo siti, ker vedno tožimo, a go-spoda naj ne pozabijo, da ne dele miloščine, ampak da bi morali vršiti dolžnost. Ali smo morda na Turškem za Abdul Hamida? Kakor kažejo dejanja — smo!

Iz slovanskih pokrajin.

O Češki vsesokolski zlet bo leta 1912. v Pragi; tega leta bo tudi petdesetletnica usta-novitve prvega češkega sokolskega društva. Ta zlet bo obnem tudi I. vseslov. sokol. kongres. Na vsesokolski zlet, ki bo po bogatosti pro-grama, po številu udeležnikov prekašal vse do-sedanje zlete, se Čehi že marljivo pripravljajo. — „Češka obec sokolska“ je štela 1909. leta 842 društev s 85.424 člani in članicami. Isto leto so ustanovili 44 novih čeških Sokolov s 7224 člani. Od tega pripada na Moravsko, torej ravno na najbolj klerikalno deželo, skoro 50%.

Razgled po šolskem svetu.

— 300.000 kron Češki Matič Šolski je zapustil železniški nadzornik Ladislav Kuchynka.

— **Ruska reakcija na visokih šolah.** Leta 1905. so dobile ruske visoke šole avto-nomijo. To pa ni vseh nekaterim ruskim re-akcionarnim profesorjem. Te dni so imeli ti profesorji v Peterburgu zborovanje, kjer so se posvetovali o situaciji na visokih šolah. Dejali so, da je življenje na visokih šolah preveč svo-bodno in da je treba avtonomijo iz l. 1905. odpraviti. Prepovedati je treba vse dijaške, tudi znanstvene organizacije. Dijaki morajo sploh biti pod najstrožjim nadzorstvom. Tudi na to bo treba skrbneje paziti, kdo bo ime-novan za profesorja na visoko šolo. Ministrski predsednik Stolypin je po zborovanju profe-

fesorje sprejel in jim povedal, da se popolnoma strinja z njimi. Seveda: enako z enakimi!

Rumuni proti nemški šoli. V občini Michaleze, ki je popolnoma rumunska, imajo nemško, pravzaprav ponemčevalno šolo, ki jo seveda obiskujejo sami rumunski otroci. Toda rumunskim kmetom se je zdaj vendarle začelo svitati in izpredvideli so, da jim nemška šola otroke samo izprija. In zadnjic je njih jeza priklopila do vrhunca: vdrli so z biči in palicami v šolo in so izpodili iz nje nemške učitelje, otroke pa poslali domov.

Novi šolski zakon v ruski dumi. Veliko zanimanje je zbudila v dumi in v zunanjem svetu predloga o novem šolskem zakonu. Tudi debate o njem so bile živahne. Dasi novi šolski zakon ni odgovarjal pravičnosti in je imel namen rusificirati neruske narode, ker je določeval ruščino kot ruski jezik v ljudskih šolah, je bil v njem vendar storjen korak naprej, ker je določeval splošno šolsko dolžnost. Mislili so že, da bo zakon sprejet, ko je vlada hipoma izpremenila svoje stališče in je predloga umaknila, ker baje ne zmoro ogromnih stroškov 10 milijonov rubljev, ki bi jih zahtevala uvedba novega splošnega šolskega zakona. Finančni minister nima denarja za take stvari, ker ga celo za bolj potrebne državne zahteve baje primanjkuje. Ta korak vlade je v dumi zbudil ogorčenje in več poslancev je najmočnejše protestovalo proti takemu postopanju ministrstva, ki je na ta način samo uničilo kulturno delo, ki bi ga bila duma izvršila z reformo šolskega zakona.

Verski pouk v neruskih šolah. Šolska komisija v ruski dumi je sprejela predlog škofa Jevlogija, po katerem se v katoliških krajih ruske države v Belorusiji in Malorusiji uči ruski veronauk. Poslanci so zaman protestovali proti tej krivični določbi.

Proti učiteljstvu in proti ljudski šoli ruje venomer goriški novostrujarski list „Novi Čas“, ki je glasilo goriškega knezovnadškofa dr. Francesca Borgie. V zadnji številki hujska zopet proti učiteljstvu, zraven pa pravi, da je v tolminskem političnem okraju preveč šol; v Ravnah, v Jagrščah in še na drugih mestih bi morali zapreti šole po mnenju glasila goriškega nadškofa! Toži tudi zaradi prevelikih naklad na šolo. Kdo pa je kriv teh naklad? Samo Goriška v celi Avstriji nima deželnega šolskega zaloga, ampak okrajne šolske zaloge, ki so seveda veliko breme za davkoplačevalca. Kriva, da imajo na Goriškem okrajne šolske zaloge in ne deželnega šolskega zaloga, je tista imenitna zveza med Pajerjem in Gregorčičem, po kateri se vrši le to, kar hočejo Lahi. „Novi Čas“ naj prime Gregorčiča; on je glavni krivec, da Goriška nima deželnega šolskega zaloga ter da so naklade za šolo po okrajih že neznosne.

Evropska vsenčilišča. Nemčija in Italija sta na prvem mestu glede števila univerz; vsaka ima po 21 univerz, toda glede števila študentov prekaša seveda Nemčija Italijo. — Francoska ima 16, Angleška 15, Avstrija 11, Rusija in Španija po 9, Švica 7, Nizozemska 5, Belgija 4, Švedska 3, Romunija dvoje vsenčilišč. Nemčija ima največ študentov, okoli 50.000, Francija ima 32.000, Avstrija 30.000, Angleška 25.000, Italija 24.000, Rusija 23.000. Število dijakov v ostalih državah je 5000—10.000. Število vseh evropskih univerz znaša 124. Največja univerza od leta 1908, je berlinska, ki je imela 13.884 dijakov, za tisoč več kakor pariška. Na vseh evropskih univerzah študira okoli 220.000 študentov.

Nečuden pritisk na češkega očeta se je zgodil pred kratkim v Zatecu. Tamošnji črevljarij Čeh M. stanuje v hiši, ki je lastnina znanega Dreherja, lastnika švehatske pivovarne. Črevljarijev sinček je vpisan v šolo, ki jo vzdržuje „Ustredni Matice Školská“ v Zatecu. Na očeta so Nemci pritiskali, da naj dečka vzame iz matične šole med šolskim letom ter ga vpiše v nemško javno šolo. Pravi zastopnik Dreherja, dr. Margolin, mu je celo žugal, da mu odpove

stanovanje. Zaradi tega pritiska prisiljen je omenjeni oče napieal okrajnemu šolskemu svetu v Zatecu prošnjo, ki v njej izrečno trdi, da mu je dr. Margolin naznanil odpoved stanovanja v slučaju, ako ne vpiše dečka v nemško šolo. V prošnji omenja, da je s tem njegov obstanek v nevarnosti, ker ne izgubi le stanovanja, temveč tudi svoje odjemalce in tako pride s svojo družino v veliko bedo. Okrajni šolski svet je prošnjo črevljarijevo poslal vodstvu matične šole, da izrazi o tej zadevi svoje mnenje, in tako je prišla zadeva na dan. Zanimivo je, da se upa takšen pritisk provzročiti bogati Dreher, kategera pivo pijejo tudi v čeških in sploh slovenskih gostilnicah.

Splošni vestnik.

Na šestih krajih bo zidala družba sv. C. in M. v bližnji prihodnosti šolska poslopja. Pri Sv. Jakobu v Trstu zgradi trinadstropno šolsko poslopje; stroški bodo znašali krog 400.000 K. V Vodičji vasi na Koroskem postavi v kratkem novo trirazrednico; zgradba bo stala okrog 48.000 K. — **Goriča** dobi družbeno dvorazrednico in otroški vrtec; stroškov za novo poslopje bo krog 46.000 K. V Studencih poleg Maribora namerja družba zgraditi letos enako šolo z vrtcem kakor v Goriči in šteti ji bo treba nad 30.000 K. Poskrbeti mora naposled otroškima vrtcema v Škednju in pri Sv. Mariji Magdaleni zgornji poleg Trsta novi poslopji; stroški na teh dveh krajih so proračunjeni na 23.000 K. Seštejno navedene vsote, ki pa naposled gotovo ne bodo zadoščale, in našli bomo, da bo morala družba sv. C. in M. pripraviti **pol milijona** in kakih 50.000 kron, da izvede gorenje namere. Glede na tolike potrebne stroške se mora podesetoriti v novem letu naša požrtvovalnost. Navedene številke glasno kličejo: **Slovenec, podprajte družbo C. in M!**

Podmaršal Gjuro Čanić umrl. Na Dunaju je umrl podmaršal Gjuro Čanić. Hrv. t. Jelaničevega kova. — Gjuro Čanić je onih hrvaških rodoljubov, ki je „Družbi sv. C. in M. za Istro“ podaril nedavno 25.000 kron, a je želel, n j bo njegovo ime za njegovega življenja tajno. Koliko je še takih vojakov?

Papir so podražili. Avstrijske tvornice papirja so zvišale cene celuloznega papirja za 2 K pri 100 kg. Ali bodo birokrati hudi!

Zdravilišče za novinarje zgradi mednarodna časnikarska zveza v Portorose v Istri. Slovenska Šolska Matice Novi „Spominski listi“ se prodajajo po 20 h in ne po 12 h, kakor je bilo pomotoma natisnjeno v 1. letošnji številki našega lista. — **Publikacije za leto 1910.** se pravkar dotiskujejo in vežejo ter se bodo kmalu razposlale. Kdor želi postati čud za l. 1910, se vedno lahko postane, če pošlje 4 K, le ime njegovo ne bo natisnjeno, ker se Letopis že tiska.

Novoletna darila.

Mnogo otrok je dal Bog meni in moji ženi — pravi zakonski ženi. Prijatelj me je večkrat svaril: „Tomažek, nikari tako! To bo drag šport! Naši delodajalci nas preslabo plačujejo.“ — Toda ostal sem Tomaž. Sedaj pa, ko čutim srčne rane težav in skrbi, spoznavam svojo napako. Otroci rastejo, hočejo vedno več obleke, obuvala. Hodijo v šolo, treba knjig, zvezkov, papirja, priprav za ročna dela itd.

Moja žena — prava zakonska žena — pa mi dela tedenske pridige tako-le:

„Vidiš, Tomažek, kam smo prišli? Kaj pa si misliš!? Ali je to življenje? Klobuka nimam, črevlji so slabi, obleka je stara. Vse gre le za otroke.

Namesto, da bi si kaj privoščila — vsaj za potrebo — pa nimam nič. Kuhinjske posode so premajhne! Kuhati moram vedno več! Proti koncu meseca, ko se omara izprazni, pa otroci res toliko pojedjo, da je groza. Učitelji pa ste tudi za nič! Zakaj se ne zedinite in ne napravite štrajka? — Ko bi bila prej vedela, kako se mi bo godilo, ne bi bila vzela učitelja.“

Tukaj me pa zadene v Ahilovo peto, pa ji rečem: „Veš, ljuba polovica, kar amen naredi tej pridigi!

Saj spoznavam, da sem bil neumen — pa ti tudi. Toda kar je, to je. Če bi bili otroci ovce, bi jih prodal vsaj polovico. Treba trpeti, bo že Bog dal bolje.“

„Seveda bo Bog dal, da ne bomo nič imeli“, mi odvrne žena. „Stotisoč za bike in krave, za učiteljstvo pa nič.“

Naj vzame vrag naše zatiralce! Čestiti Lampe naj pride k nam en teden na hrano, pa bomo videli, kako bo — tanko dihal.“

Tako mi večkrat žena govori in prav pravil! Ob sedanjih draginji je za učitelja z obilo družino neznosno! Hujših muk ni, kakor ko vidi družinski oče upadlo lice svoje žene, blede in uborno opravljene otroke, pa — kakor poje mladi pesnik:

Prazne kašše, prazni žepi,
zunaj zima, mraz?

Tako pridigo in tako premišljevanje sem imel pred novim letom.

Kar naenkrat pa zaslišim po veži ne- navadno hojo. Potrka in vstopi — kdo?

Naš prijatelj, čestiti Lampe! Pa pravi: „Ne bojte se, ne čudite se! Vaš prijatelj sem! Imate otroke, pa malo denarja. Delal bom za izboljšanje vaših plač. Za sedaj pa sem vam prinesel nekaj diet od svojega poslanštva. Čemu bom nabiral denar? Saj pravi Kristus: Kdor ima dve suknji, naj da eno tistemu, ki nima nobene. — Veselo novo leto!“ pa je izginil.

Moji ženi so začele po licih teči solze veselja. Jaz pa sem zijal kakor tele — Bog mi grehe odpusti! Nisem vedel, ali bedim ali sanjam. Zato pa nisem čul, da je zopet nekdo potrkal na vrata. Pa vstopi — kdo? Poslanec Jaklič, pravi krščansko-misleči Jaklič, pa reče: „Veselite vam in vsej družini! Do sedaj sem bil krščansko-misleč, od sedaj pa bom tudi krščansko-živeč. Draginja vidno raste, družino imate, a plača je majhna. To se mora predrugačiti! Za sedaj vam dam nekaj svojih diet. Kmalu pa bomo izboljšali plače. Krivico moramo popraviti! Četudi imam široke hlače, dušo pa vendar le imam. Le nikari tako čudno ne glejte! Z Bogom!“

Bil sem popolnoma omamljen in brez zavesti. Usta so se mi otprla kar na iztežaj. Žena pa me predrami in vzklikne: „Čudeži se gode; glej, koliko denarja! Še te imam rada, če prav si — učitelj.“

Izpreobrnjeni Tomažek.

Apel na stanovsko zavedne tovariše. Stanovsko zavedne tovariše prosimo, naj nihče ne kompetuje na razpisano mesto v Krškem!

Ne zabite

„Učiteljskega konvikta“!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2719/ad. Kranjsko. 1—1

Na dvorazredni ljudski šoli v Starem trgu pri Poljanah se nadučiteljsko mesto razpisuje v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje je predpisanim alu- benim potom semkaj vlagati do 30. januarja 1911.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 30. decembra 1910.

Št. 2658.

Na trirazredni ljudski šoli v Dragatušu se učno mesto razpisuje v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim službenim potom semkaj vlagajo do 30. januarja 1911.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 18. decembra 1910.

Listnica uredništva.

M. K.; Porabimo. — J. L.: Nekrolog priobčimo prihodnjič.

Zagrebski
Franck
kot lovarniško zna-
priporočujemo najboljši pridatek
kot priznana za kavo!

Knjigoveznica
Anton Janežič
Ljubljana
Florijanska ulica 14
se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del. 24—5
Pri večjih naročilih 10% popusta.

Zahvala.

Dolžnost nam je, da se tem potom zahvaljujemo vsem onim, ki so nam pismeno ali ustno izrazili svoje sožalje ob smrti našega očeta, oziroma tasta in starega očeta gospoda

Josipa Čerina

nadučitelja v p. in imejtelja zaslužne kolajne.

Posebno se zahvaljujemo domači duhovščini za častno spremstvo in za tolažbo, ki jo je dajala rajnkemu med boleznijo, č. gg. Hybačuk, profesorju in Karlu Grosu, prefektu zavodov sv. Stanislava, ki sta prihitela k pogrebu, slavnima šolskima vodstvom v Toplicah in Zagorju kakor tudi učiteljskima zboroma in šolski mladini za korporativno udeležbo pri pogrebu, slavnemu pevskemu zboru za krasne žalostinke, vsem darovalcem vencev, vsem tovarišem učiteljem in tovarišicam učiteljicam, in vsem drugim, ki so s svojo udeležbo pri pogrebu počastili spomin dragega nam rajnkega.

Ljubljana - Zagorje 13. januarja 1911.

Žalujoči ostali.

Učiteljska tiskarna priporoča sledeče knjige:

Učne načrte za Kranjsko za eno- in dvorazrednice po	K —50
od tri- do osemrazrednice po	—60
Načela za obči načrt ponavljalne šole	—25
Cesarska pesem, četverglasna	—14
Brunet, Telovadba, najnovejša izdaja	4—
Adamič, Slava cesarju Francu Jožefu I.	4—
Besedilo k Adamičevi spevoigr	—10
Štupar, O prvinah in spojinah	1:50
Dr. E. Bretl, Kako si ohranimo zdrave in trdne zobe	—20
Izvršilni predpis k dok. šol. in uč. redu	1:20
Učit. pokojninski zakon za Kranjsko	—20

Mladinski spisi:

A. Rapè: Mladini I.	1—
J. Slapšak: Spisi Mišjakovega Julčka I.	1—
E. Gangl: Zbrani spisi za mladino I.	1—
A. Rapè: Dane	1—

Telefon št. 118.

Poštna hranilnica št. 76.307.

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 8.

priporoča sl. krajnim šol. svetom, šol. vodstvom in učiteljstvu

uradne tiskovine iz svoje zaloge

Ceniki se pošiljajo zastonj in franko. Tudi vse tiskovine za županstva ima tiskarna v zalogi.

Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvrši točno, okusno in po solidnih cenah. Tiskanje muzikalij in časopisov.

Učiteljska tiskarna priporoča sl. šol. vodstvom in gg. učiteljem razun vseh najnovejših tiskovin za ljudske in meščanske šole posebno:

Razne napise na lepenki. Vse vrste pošne tiskovine za šolsko uporaoo. Vse uradne in vse knjigovodstvene tiskovine za obrtno-nadaljevalne šole, prirejene po strok. učit. g. H. Podkrajšku. Vse tiskovine za otroške vrtce. Razne mape za uradne spise, za šol. matico iz posameznih listov, za zbirko normalij itd. Spominske liste za dečke in deklice, izdane od Slovenske šolske matice. Podkladke, ovojni papir, pivnik, pismenski papir za šolsko uporabo.